

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi

<http://dergipark.gov.tr/yyufbed>

Araştırma Makalesi

Siirt (Merkez) Yöresinde Belirlenen Makromantarlar

Abdülhamit YEŞİL¹, Yusuf UZUN^{*2}, Mustafa Emre AKÇAY¹, Cemil SADULLAHOĞLU¹,
İsmail ACAR³

¹ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, 65080, Van, Türkiye

² Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Farmasötik Botanik Anabilim Dalı, 65080, Van, Türkiye

³ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Başkale Meslek Yüksekokulu, Organik Tarım Bölümü, 65080, Van, Türkiye

Abdülhamit YEŞİL ORCID No: 0000-0003-4098-2451, Yusuf UZUN ORCID No: 0000-0002-0537-4517,
Mustafa Emre AKÇAY ORCID No: 0000-0002-9215-3383, Cemil SADULLAHOĞLU ORCID No: 0000-
0002-0442-9045, İsmail ACAR ORCID No: 0000-0002-6049-4896

*Sorumlu yazar e-posta: yusufuzun2004@yahoo.com

Makale Bilgileri

Geliş: 18.12.2020

Kabul: 11.04.2020

Online Yayınlanma Nisan 2020

Anahtar Kelimeler

Siirt (Merkez),
makromantar,
taksonomi,
Türkiye

Öz: Bu çalışma, Siirt Merkez ilçe sınırları içerisinde 2008 ve 2009 yıllarında yetişen makromantarlar üzerinde yapılmıştır. Toplanan makromantarların arazide fotoğrafları çekilerek ekolojik, morfolojik ve etnomikolojik özellikleri kaydedilmiştir. Fungaryumda mantar örneklerine gerekli mikolojik teknikler uygulanarak kurutulmuş, spor baskıları alınmış ve gerekli mikroskopik verileri elde edilmiştir.

Elde edilen makroskopik ve mikroskopik veriler sonucunda, *Pezizomyces* ve *Agaricomycetes* sınıfları içerisinde dağılım gösteren 15 familyaya ait toplam 46 makromantar taksonu teşhis edilmiştir. Tespit edilen bütün türler araştırma yöresi için yeni kayıttır.

Macrofungi Determined in Siirt (Central) District

Article Info

Received: 18.12.2020

Accepted: 11.04.2020

Online Published April 2020

Keywords

Siirt (Central),
macrofungi,
taxonomy,
Turkey

Abstract: This study was carried out on macrofungi grown in 2008 and 2009 in Siirt Central district. The collected macrofungi were photographed in the field and ecological, morphological and ethnomycological characteristics were recorded. Macrofungi specimens were dried, taken spore-prints and necessary microscopic data were obtained by applying necessary mycological techniques in the Fungarium.

As a result of the macroscopic and microscopic data obtained, 46 macrofungi taxa belonging to 15 families of *Pezizomyces* and *Agaricomycetes* were identified. All species identified are new records for the research area.

*Bu makale Abdülhamit YEŞİL'in Yüksek Lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

1. Giriş

Mantarlar, ökaryotik, spor üreten, genellikle eşeyli ve eşeysiz çoğalan, hif diye bilinen tipik olarak hücre duvarıyla kuşatılmış dallanan ipliksel somatik yapıya sahip, absorpsiyonla beslenen, klorofilsiz (heterotrof) organizmalar olarak tanımlanırlar. Mantarlar için ne bitki ne de hayvan tanımını kullanmak doğru değildir. Mantarlar yaklaşık elli yıldır bilim camiası tarafından "Fungi" adı altında ayrı

bir canlı alemi olarak ele alınmaktadır. Beslenme ve metabolizmaları için aldıkları oksijeni nefese benzer bir şekilde karbondioksit olarak salmaları ve fungal proteinlerin birçok yönüyle hayvansal proteinlere benzemesi; ilginç bir şekilde mantarların metabolik olarak bitkilerden çok hayvansal organizmalara yakın olduğunu göstermektedir (Vargas & Zardoya, 2014).

Mantarlar insanlık tarihi açısından büyük öneme sahiptirler. Ekosistemin önemli parçalarıdır. Son iki milyar yıldır bitki ve hayvansal yapıları çürüttükleri bilinmektedir. Bu yapılarıdaki elementlerin serbest bırakılmaları mantarlar tarafından sağlanır (Barea ve ark., 2005). Orman ekosistemlerinde karbondioksit salınımı gerçekleştirmektedirler. Ayrıca toprağın yapısını bitki gelişimi için uygun hale getirirler (Gadd, 2007).

Ülkemizde yetişen makromantarlar ile ilgili yapılan çalışmalar Sesli ve Denchev (2012) ve Solak ve ark., (2015) tarafından liste halinde sunulmuştur. Bu çalışmalarda görüleceği gibi ülkemizde konu ile ilgili ilk çalışma 1915 yılında başlamış ve 2015 yılının başlarına kadar toplam 2422 makromantar taksonu belirlenmiştir. Ancak bu liste çalışmalarından sonra yapılan çalışmalar (Akata ve ark., 2016; Akçay & Uzun, 2016; Demirel & Koçak, 2016; Doğan & Kurt, 2016; Güngör ve ark., 2016; Kaya ve ark., 2016; Taşkın ve ark., 2016; Demirel ve ark., 2017; Keleş ve ark., 2017; Uzun ve ark., 2017a; Uzun ve ark., 2017b; Uzun ve ark., 2017c; Acar ve ark., 2018; Akçay ve ark., 2018; Doğan ve ark., 2018; Işık & Türkecul, 2018; Kaya & Uzun, 2018; Keleş, 2018a; Keleş, 2018b; Sadullahoğlu & Demirel, 2018; Sesli ve ark., 2018a; Sesli ve ark., 2018b; Akçay, 2019; Çağlı ve ark., 2019; Keleş, 2019; Uzun & Kaya, 2019) neticesinde bu sayı her geçen gün artmaktadır.

Bu çalışma ile Siirt Merkez ilçe sınırları içinde doğal olarak yetişen makromantarlar tespit edilerek, Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve ülkemiz biyoçeşitliliğinin belirlenmesine katkı sağlanması ve belirlenen makromantarların habitatlarının, mevsimsel dağılım ve yörede etnomikolojik amaçlı olarak yararlanma durumlarının belirlenmesi, muhtemel zehirlenme olaylarının önlenmesi ve odun tahripçisi olanların da belirlenerek mücadele edilmesi için ilgili kurumların bilgilendirilmesi amaçlanmıştır.

2. Materyal ve Yöntem

Çalışma materyalini, Siirt ili Merkez ilçesi sınırları içinde doğal olarak yetişen makromantar örnekleri oluşturmaktadır. 2008 ve 2009 yıllarında toplanan örneklerin doğal habitatlarında fotoğrafları çekilerek tüm morfolojik ve ekolojik özellikleri kaydedilmiştir. Daha sonra laboratuvara taşınan örneklerin mikroskopik verileri de tespit edilerek ilgili literatür yardımıyla (Phillips, 1981; Moser, 1983; Breitenbach & Kränzlin, 1984-2000; Buczacki, 1989; Ellis & Ellis, 1990; Jordan, 1995 ve Dähncke, 2004) teşhisleri yapılmıştır. Teşhisleri yapılan örnekler Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Mikoloji Laboratuvarı'nda muhafaza edilmektedir.

3. Bulgular

Bu çalışma sonucunda 2008 ve 2009 yıllarında Siirt Merkez ilçesi sınırları içerisinde yetişen 3 ordo, 13 familya ve 25 cins içinde dağılım gösteren toplam 47 makromantar taksonu tespit edilmiştir. Bu taksonların 4'ü *Ascomycota*, 43'ü ise *Basidiomycota* bölümüne aittir. Saptanan taksonlar; habitat ve substrat, toplama yeri, ilçe, köy, coğrafi konum (örn: 37°49'23.01"K, 41°53'03.46"D, 472 m), yükseklik, toplama tarihi, şahsi fungaryum numarası (örn: Y. 100) ve yenilebilirlik durumları ile birlikte verilmiştir.

Ascomycota

Pezizales

Helvellaceae Fr.

1- *Helvella leucopus* Pers.

Kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, Sağlarca köyü, 37° 49'22.89"K, 41° 53'02.70"D, 471 m, 26.03.2009, Y.64; 37° 49'23.01"K, 41° 53'03.46"D, 472 m, 02.04.2009, Y.106; Başur mevkii, 37° 57'59.65"K, 41° 46'59.30"D, 515 m, 06.04.2009, Y.116. Yenir.

Morchellaceae Rehb.

2- *Mitrophora semilibera* (DC.) Lév.

Kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, Başur mevkii, 37° 57'59.95"K, 41° 46'59.76"D, 515 m, 06.04.2009, Y.123. Yenir.

3- *Morchella vulgaris* (Pers.) Boud.

Kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, Başur mevkii, 37° 58'02.50"K, 41° 46'57.96"D, 518 m, 06.04.2009, Y.126. Yenir.

4- *Verpa conica* (O.F. Müll.) Sw.

Çayırılık, Başur mevkii, 37° 58'02.92"K, 41°46'58.34"D, 518 m, 06.04.2009, Y.114. Yenir.

Basidiomycota

Agaricales

Agaricaceae Chevall.

5- *Agaricus bisporus* (J.E. Lange) Imbach

Çayırılık, Sağırsu köyü, 37°50'42.83"K, 42°03'33.06"D, 809 m, 15.11.2009, Y.182. Yenir.

6- *Agaricus bitorquis* (Quél.) Sacc.

Step, Sağlarca köyü, 37°49'23.61"K, 41°53'00.71"D, 470 m, 26.03.2009, Y.73. Yenir.

7- *Agaricus cupreobrunneus* (Jul. Schäff. & Steer) Pilát

Çayırılık, Sağırsu köyü, 37°50'43.25"K, 42°03'28.47"D, 812 m, 15.11.2009, Y.183. Yenir.

8- *Coprinus comatus* (O.F. Müll.) Pers.

Çayırılık, Sağlarca köyü, 37°49'28.80"K, 41°52'55.05"D, 467 m, 02.04.2009, Y.96; Başur mevkii, 37°58'05.12"K, 41°46'58.84"D, 519 m, 10.11.2009, Y.162. Yenir.

9- *Leucoagaricus leucothites* (Vittad.) Wasser

Çayırılık, Tuzkuyusu köyü, 38°00'24.96"K, 41°49'48.56"D, 695 m, 11.09.2008, Y.11–12; Sağırsu köyü, 37°50'40.25"K, 42°03'30.05"D, 833 m, 15.11.2009, Y.184; Çevre mezarası, 38°00'34.72"K, 41°47'12.85"D, 634 m, 25.11.2009, Y.210–212. Yenir.

10- *Macrolepiota excoriata* (Schaeff.) M.M. Moser.

Çayırılık, Tuzkuyusu köyü, 38°00'24.23"K, 41°49'49.75"D, 695 m, 11.09.2008, Y.7; Sağırsu köyü, 37°50'40.25"K, 42°03'30.05"D, 833 m, 15.11.2009, Y.177–178; Çevre mezarası, 37°00'37.44"K, 41°47'20.02"D, 643 m, 25.11.2009, Y.201. Yenir.

Bolbitiaceae Singer

11- *Conocybe aporos* Kits van Wav.

Çayırılık, Sağlarca köyü, 37°49'26.63"K, 41°52'57'04"D, 470 m, 26.03.2009, Y.168; Başur mevkii, 37°57'59.88"K, 41°47'00.37"D, 516 m, 10.11.2009, Y.161. Yenmez.

12- *Conocybe arrhenii* (Fr.) Kits van Wav.

Nemli toprak üzeri, Sağlarca köyü, 37°49'26.39"K, 41°52'57.50"D, 471 m, 02.04.2009, Y.102. Yenmez.

13- *Conocybe aurea* (Jul. Schäff.) Hongo

Bahçelik, Sağlarca köyü, 37°49'22.41"K, 41°53'04.68"D, 473 m, 25.04.2009, Y.130. Yenmez.

14- *Conocybe pygmaeoaffinis* (Fr.) Kühner

Çayırılık, Çevre mezarası, 38°00'32.70"K, 41°47'11.75"D, 627 m, 25.11.2009, Y.222. Yenmez.

15- *Conocybe tenera* (Schaeff.) Fayod

Çayırılık, Sağlarca köyü, 37°49'26.51"K, 41°52'57.50"D, 471 m, 26.03.2009, Y.63. Yenmez.

Entolomataceae Kotl. & Pouzar

16- *Entoloma* sp.

Çayırılık, Tuzkuyusu köyü, 38°00'15.26"K, 41°49'51.04"D, 698 m, 29.12.2009, Y.251. Yenilebilirlik durumu bilinmemektedir.

Hygrophoraceae Lotsy

17- *Arrhenia epichysium* (Pers.) Redhead, Lutzoni, Moncalvo & Vilgalys

Odun kalıntısı üzeri, Çevre mezarası, 38°00'41.83"K, 41°47'19.32"D, 644 m, 22.12.2009, Y.233. Yenilebilirlik durumu bilinmemektedir.

18- *Arrhenia griseopallida* (Desm.) Watling

Çayırılık, Tuzkuyusu köyü, 38°00'28.10"K, 41°50'04.93"D, 676 m, 29.12.2009, Y.241. Yenmez.

Hymenogastraceae Vittad.

19- *Psilocybe coronilla* (Bull.) Noordel.

Çayırılık, Tuzkuyusu köyü, 38°00'27.12"K, 41°49'51.46"D, 693 m, 11.09.2008, Y.1, 6, 10, 19; 38°00'16.56"K, 41°49'51.49"D, 697 m, 9.12.2009, Y.248; Sağlarca köyü, 37°49'18.20"K, 41°53'03.61"D, 472 m, 15.11.2009, Y.168; Çevre Mezarası, 38°00'31.23"K, 41°47'10.30"D, 623 m, 25.11.2009, Y.207-209. Yenir.

Inocybaceae Jülich

20- *Inocybe dulcamara* (Alb. & Schwein.) P. Kumm.

Karışık ağaçlık, Başur mevkii, 37°58'08.63"K, 41°46'54.27"D, 520 m, 06.04.2009, Y.128. Zehirli.

21- *Inocybe inodora* Velen.

Çayırılık, Sağlarca köyü, 37°49'19.03"K, 41°52'55.82"D, 473 m, 26.03.2009, Y.62. Zehirli.

22- *Inocybe rimosa* (Bull.) P. Kumm.

Kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, Sağlarca köyü, 37°49'26.99"K, 41°52'56.89"D, 470 m, 02.04.2009, Y.77. Zehirli.

Pleurotaceae Kühner

23- *Pleurotus ostreatus* (Jacq.) P. Kumm.

Kavak (*Populus* sp.) kütüğü üzeri, Başur mevkii, 37°58'08.63"K, 41°46'55.33"D, 519 m, 10.11.2009, Y.165; 37°58'08.59"K, 41°47'03.94"D, 518 m, 22.12.2009, Y.239. Yenir.

Pluteaceae Kotl. & Pouzar

24- *Volvariella caesiointacta* P.D. Orton

Kütük üzeri, Sağlarca köyü, 37°49'26.27"K, 41°52'59.03"D, 472 m, 25.04.2009, Y.143. Yenir.

25- *Volvariella gloiocephala* (DC.) Boekhout & Enderle

Çayırılık, Çevre mezarası, 38°00'25.50"K, 41°47'09.03"D, 594 m, 22.12.2009, Y.231; Başur mevkii, 37°58'05.73"K, 41°47'08.02"D, 516 m, 22.12.2009, Y.238; Tuzkuyusu köyü, 38°00'15.42"K, 41°49'51.03"D, 698 m, 29.12.2009, Y.240. Yenir.

Psathyrellaceae Vilgalys, Moncalvo & Redhead

26- *Coprinellus domesticus* (Bolton) Vilgalys, Hopple & Jacq. Johnson

Odun kalıntısı üzeri, Sağlarca köyü, 37°49'19.03"K, 41°52'55.82"D, 473 m, 02.04.2009, Y.85. Yenmez.

27- *Coprinellus ephemerus* (Bull.) Redhead, Vilgalys & Moncalvo

Gübre üzeri, Sağlarca köyü, 37°49'19.15"K, 41°52'55.06"D, 473 m, 02.04.2009, Y.92. Yenmez.

28- *Coprinellus micaceus* (Bull.) Vilgalys, Hopple & Jacq. Johnson

Söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, Evren Mahallesi, 37°55'48.05"K, 41°55'03.54"D, 867 m, 16.11.2009, Y.30; kavak (*Populus* sp.) kütüğü üzeri, Sağlarca köyü, 37°49'23.25"K, 41°53'01.02"D, 470 m, 02.04.2009, Y.87; 37°49'21.67"K, 41°52'56.43"D, 470 m, 25.04.2009, Y.133; Pınarca köyü, 37°58'42.48"K, 41°51'08.93"D, 602 m, 21.11.2009, Y.199. Yenir.

29- *Coprinopsis atramentaria* (Bull.) Redhead, Vilgalys & Moncalvo

İncir (*Ficus* sp.) ağaçları altı, Evren Mahallesi, 37°55'55.76"K, 41°55'08.07"D, 871 m, 19.10.2008, Y.21; dut (*Morus* sp.) ağaçları altı, Evren mahallesi, 37°55'55.60"K, 41°55'08.65"D, 872 m, 04.11.2008, Y.28–29; sazlık, Sağlarca köyü, 37°49'23.96"K, 41°52'58.42"D, 468 m, 26.03.2009, Y.70. Zehirli.

30- *Coprinopsis romagnesiana* (Singer) Redhead, Vilgalys & Moncalvo

Kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, Evren mahallesi, 37°56'08.43"K, 41°55'07.13"D, 871 m, 12.03.2009, Y.47. Yenmez.

31- *Parasola auricoma* (Pat.) Redhead, Vilgalys & Hopple

Bahçelik, Sağlarca köyü, 37°49'28.80"K, 41°52'55.35"D, 468 m, 02.04.2009, Y.93; 37°49'26.76"K, 41°53'00.56"D, 472 m, 25.04.2009, Y.135. Yenmez.

32- *Psathyrella candolleana* (Fr.) Maire

Kavak (*Populus* sp.) ağaçları altı, Sağlarca köyü, 37°49'23.60"K, 41°52'59.18"D, 469 m, 26.03.2009, Y.71; 37°49'23.96"K, 41°52'58.42"D, 468 m, 25.04.2009, Y.137; dut (*Morus* sp.) ağaçları altı, Pınarca köyü, 37°59'33.33"K, 41°51'38.92"D, 638 m, 21.11.2009, Y.197. Yenir.

33- *Psathyrella clivensis* (Berk. & Broome) P.D. Orton

Çayırılık, Başur mevkii, 37°58'10.42"K, 41°47'00.39"D, 519 m, 10.11.2009, Y.153. Yenmez.

34- *Psathyrella friesii* Kits van Wav

Söğüt (*Salix* sp.) ağaçları altı, Başur mevkii, 37°58'09.35"K, 41°46'56.23"D, 519 m, 07.03.2009, Y.40; Sağlarca köyü, 37°49'27.11"K, 41°52'56.89"D, 470 m, 26.03.2009, Y.65. Yenmez.

35- *Psathyrella spadiceogrisea* (Schaeff.) Maire

Çayırılık, Tuzkuyusu köyü, 38°00'27.93"K, 41°50'01.46"D, 683 m, 11.09.2008, Y.14; bitki kalıntıları üzeri, Başur mevkii, 37°58'06.27"K, 41°47'06.89"D, 516 m, 10.11.2009, Y.144–146. Yenmez.

Schizophyllaceae Quél.

36- *Schizophyllum commune* Fr.

Dut (*Morus* sp.) ağacı üzeri, Evren mahallesi, 37°55'57.57"K, 41°55'09.51"D, 871 m, 30.10.2008, Y.25; Söğüt (*Salix* sp.) ağacı üzeri, Tuzkuyusu köyü, 38°00'32.85"K, 41°50'05.04"D, 871 m, 15.11.2009, Y.173; Afet evler, 37°56'39.83"K, 41°54'21.06"D, 848 m, 11.12.2009, Y.230. Yenmez.

Strophariaceae Singer & A.H. Sm.

37- *Agrocybe paludosa* (J.E. Lange) Kühner & Romagn.

Çayırılık, Başur mevkii, 37°58'12.54"K, 41°47'04.02"D, 521 m, 07.03.2009, Y.137. Yenmez.

38- *Cyclocybe cylindracea* (DC.) Vizzini & Angelini

Kavak (*Populus* sp.) kütüğü üzeri, Tuzkuyusu köyü, 38°00'28.10"K, 41°50'04.93"D, 676 m, 17.03.2009, Y.59–60; Sağlarca köyü, 37°49'20.84"K, 41°53'03.31"D, 473 m, 26.03.2009, Y.72; 37°49'20.84"K, 41°53'02.70"D, 472 m, 02.04.2009, Y.81. Yenir

Tricholomataceae R. Heim ex Pouzar

39- *Bonomyces sinopicus* (Fr.) Vizzini

Çayırılık, Tuzkuyusu köyü, 38°00'28.35"K, 41°50'00.38"D, 684 m, 17.03.2009, Y.48–52. Yenir.

40- *Lepista nuda* (Bull.) Cooke

Çalı altı, Başur mevkii, 37°58'05.73"K, 41°47'08.02"D, 516 m, 07.03.2009, Y.45; Tuzkuyusu köyü, 38°00'28.62"K, 41°50'06.45"D, 672 m, 17.03.2009, Y.53–55,57; çayırılık, Çevre Mezrası, 38°00'41.92"K, 41°47'25.65"D, 658 m, 25.11.2009, Y.205. Yenir.

41- *Melanoleuca cognata* (Fr.) Konrad & Maubl.

Çayırılık, Tuzkuyusu köyü, 38°00'31.93"K, 41°50'06.14"D, 677 m, 20.03.2009, Y.61. Yenir.

42- *Melanoleuca excissa* (Fr.) Singer
Çayırılık, Çevre Mezrası, 38°00'42.05"K, 41°47'16.95"D, 643 m, 25.11.2009, Y.202. Yenmez.

43- *Melanoleuca graminicola* (Velen.) Kühner & Maire
Çayırılık, Sağırsu köyü, 37°50'43.60"K, 42°03'28.20"D, 813 m, 15.11.2009, Y.174. Yenir.

44- *Melanoleuca strictipes* (P. Karst.) Jul. Schäff.
Çayırılık, Başur mevkii, 37°58'13.13"K, 41°47'05.23"D, 521 m, 06.04.2009, Y.112. Yenir.

45- *Melanoleuca stridula* (Fr.) Singer
Çayırılık, Pınarca köyü, 37°58'38.37"K, 41°51'16.00"D, 581 m, 21.11.2009, Y.194. Yenir.

Hymenochaetales

Hymenochaetaceae Donk

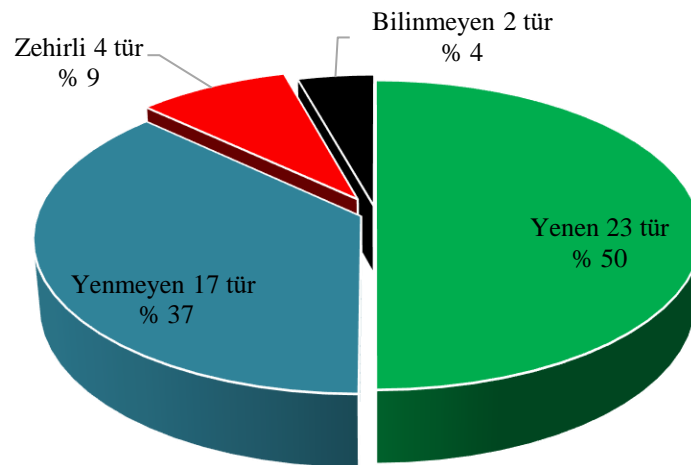
46- *Inonotus hispidus* (Bull.) P. Karst.

Meşe (*Quercus* sp.) ağacı üzeri, Başur mevkii, 37°58 ' 13.49 " K, 41°46 ' 58.89 " D, 521 m, 15.11.2009, Y.191. Yenmez.

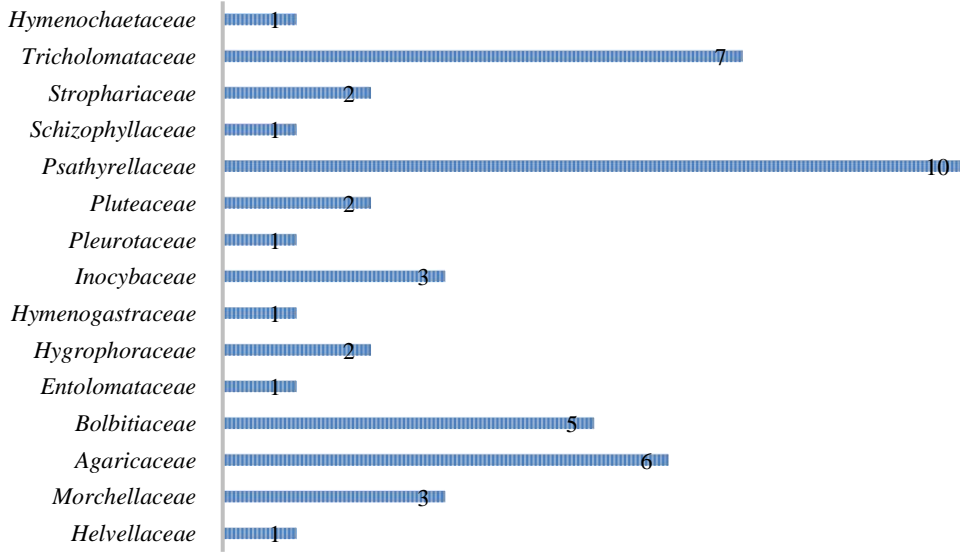
4. Tartışma ve Sonuç

Bu çalışma sonucunda Siirt Merkez ilçe sınırları içerisinde 2008 ve 2009 yıllarında doğal olarak yetişen 15 familyaya ait toplam 46 makromantar taksonu tespit edilmiştir. Bu taksonlardan 4'ü *Peizizomycetes* 42'si ise *Agaricomycetes* sınıflarına aittir.

Yenilebilirlik durumları bakımından yörede tespit edilen 46 taksonun 23'ü (% 50) yenen, 17'si (% 37) yenmeyen, 4'ü ise (% 8.7) zehirli özelliğe sahiptir (Şekil 1.). İki taksonun ise (% 4.3) ise yenilebilirlik durumu bilinmemektedir. Araştırma alanında yenilebilir özellikte 23 takson belirlenmesine rağmen, yöre genelinde tanınan ve besin olarak tüketilen takson sayısı oldukça azdır. Bu durumun en önemli sebebi ise yerel halkın büyük çoğunluğunun tüm mantarların zehirli olduğunu düşünmesidir. Yörede sadece 5 tür gıda olarak tüketilir. Bunlar *Morchella vulgaris*, *Agaricus bisporus*, *Pleurotus ostreatus*, *Volvariella gloiocephala* (Kakılvak) ve *Cyclocybe cylindracea* türleridir. Bu durum yörede yenen makromantarlardan yeterince yararlanılmadığını göstermektedir.

Şekil 1. Yörede tespit edilen makromantarların yenilebilirlik durumuna göre dağılımı.

Şekil 2. Tespit edilen makromantar taksonlarının ailyalara göre dağılımı.

Yörede en fazla takson ile temsil edilen ailyalar incelendiğinde sırasıyla; *Psathyrellaceae* ailyasının 10, *Tricholomataceae* ailyasının 7, *Agaricaceae* ailyasının 6 ve *Bolbitiaceae* ailyasının ise 5 takson ile temsil edildiği görülmektedir (Şekil 2.). Bu durum yörenin iklimsel koşulları ve bitki örtüsü özellikleri ile uygunluk göstermektedir.

Çizelge 1. Araştırma yöresine yakın bölgelerde yapılmış olan çalışmalarla benzerlik durumu

Araştırma Yöresi	Tespit edilen toplam makromantar sayısı	Ortak takson sayısı	Benzerlik oranı (%)
Batman (Demir ve ark., 2007)	50	12	24
Hani/Diyarbakır (Acar ve ark., 2015)	102	24	21.42
Bitlis (Kaya, 2001)	60	10	16.66
Van (Demirel ve ark., 2015)	122	18	16.07
Muş (Akçay ve ark., 2010)	50	12	10.71

Çizelge 1’de görüldüğü gibi bu çalışmada tespit edilen mantarlar çalışma alanına yakın bölgelerde yapılan benzer çalışmalarla, Batman (Demir ve ark., 2007), Hani (Acar ve ark., 2015), Bitlis (Kaya, 2001), Van (Demirel ve ark., 2015) ve Malazgirt/Muş (Akçay ve ark., 2010) ile karşılaştırılmış olup Batman ile %24 Hani ile %21.42, Bitlis ile %16.66, Van ile %16.07 ve Muş ile %10.71 oranında benzerlik gösterdiği görülmektedir. Bu benzerlik ve farklılıkların çalışma alanının kendine özgü bitki örtüsü ve iklim özelliklerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Çalışma sonucunda Siirt Merkez ilçesi sınırları içerisinde doğal olarak yetişen makromantarlar belirlenmiş ve bu taksonlara ait habitat, substrat ve yenilebilirlik durumları gibi özellikler tespit edilmiştir. Taksonların tümü araştırma yöresinde ilk kez belirlendiğinden yörenin biyoçeşitliliğinin ortaya çıkarılması bakımından katkı sağlanmıştır.

Teşekkür

Bu çalışma Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörlüğü, Bilimsel Araştırma Projeleri Başkanlığı tarafından 2009-FBE-YL063 numaralı proje kapsamında desteklenmiştir.

Kaynakça

- Acar, İ., Uzun, Y., Demirel, K., & Keleş, A. (2015). Macrofungal diversity of Hani (Diyarbakır/Turkey) district. *Biological Diversity and Conservation*, 8 (1), 28-34.
- Acar, İ., Kalmer, A., Uzun, Y., Dizkırıcı, & Tekpınar, A., (2018). Morphology and Phylogeny Reveal a New Record Gyromitra for Turkish Mycobiota. *Mantar Dergisi*, 9 (2), 176-181.
- Akata, I., Uzun, Y., & Kaya, A., (2016). Macrofungal diversity of Zigana Mountain (Gümüşhane/Turkey). *Biological Diversity and Conservation*, 9 (2), 57-69.
- Akçay, M.E. Uzun, Y., & Kaya, A. (2010). Malazgirt (Muş) Yöresi Makrofunguslarına Katkılar. *The Journal of Fungus*, 1(1), 14-20.
- Akçay, M.E., & Uzun, Y., (2016). *Belonidium mollissimum* (Lachnaceae): Türkiye Mikotası için Yeni Bir Tür. *The Journal of Fungus*, 7 (2), 118-121.
- Akçay, M.E., Uzun, Y., & Kesici, S., (2018). *Conocybe anthracophila*, A new record for the Turkish mycobiota. *Anatolian Journal of Botany*, 2 (2), 84-87.
- Barea, J.M., Pozo, M.J., Azcón, R., & Azcón-Aguilar, C., (2005). Microbial co-operation in the rhizosphere. *Journal of Experimental Botany*, 56 (417), 1761–1778.
- Breitenbach, J., & Kränzlin, F., (1984-2000). *Fungi of Switzerland*. Vol. 1-5, Verlag Mykologia Lucerne, İsviçre.
- Buczacki, S., (1989). *Fungi of Britain and Europe*. William Collins Sons & Co Ltd. Glasgow. ss. 320.
- Çağlı, G., Öztürk, A., & Koçak, M.Z., (2019). Two new basidiomycete records for the Mycobiota of Turkey. *Anatolian Journal of Botany*, 3 (2), 40-43.
- Dähncke, M.R., (2004). *1200 Pilze in Farbfotos*. AT Verlag Aarau, İsviçre.
- Demir, S., Demirel, K., & Uzun, Y., (2007). Batman yöresinin makrofungusları. *Ekoloji*, 16 (64), 37-42.
- Demirel, K., Uzun, Y., Akçay, M.E., Keleş, A., Acar, İ., & Efe, V. (2015). Van Yöresi makrofunguslarına katkılar. *The Journal of Fungus*, 6 (29),13-23.
- Demirel, K., & Koçak, Z., (2016). Zilan Vadisi'nin (Erciş-VAN) Makrofungus Çeşitliliği. *The Journal of Fungus*, 7 (2), 122-134.
- Demirel, K., Uzun, Y., Keleş, A., Akçay, M. E., & Acar, İ., (2017). Macrofungi of Karagöl–Sahara National Park (Şavşat-Artvin/Turkey). *Biological Diversity and Conservation*, 10 (2), 32-40.
- Doğan, H. H., & Kurt, F., (2016). New macrofungi records from Turkey and macrofungal diversity of Pozantı-Adana. *Turkish Journal of Botany*, 40 (2), 209-217.
- Doğan, H. H., Bozok, F., & Taşkın, H., (2018). A new species of *Barssia* (Ascomycota, Helvellaceae) from Turkey. *Turkish Journal of Botany*, 42 (5), 636-643.
- Ellis, M.B., & Ellis, J. P., (1990). *Fungi Without Gills (Hymenomyces and Gasteromyces) An Identification Handbook*. Chapman and Hall, London.
- Gadd, G.M., (2007). Geomycology: biogeochemical transformations of rocks, minerals, metals and radionuclides by fungi, bioweathering and bioremediation. *Mycological Research*, 111 (1), 3–49.
- Güngör, H., Solak, M. H., Allı, H., Işıloğlu, M., & Kalmış, E., (2016). Contributions to the macrofungal diversity of Hatay province, Turkey. *Biological Diversity and Conservation*, 9 (1), 101-106.
- Jordan, M., (1995). *The Encyclopedia of Fungi of Great Britain and Europe*. David & Charles Book Co., UK. 384s
- Kaya, A., (2001). Contributions to the macrofungi flora of Bitlis Province. *Turkish Journal of Botany*, 25, 379-381.
- Kaya, A., Uzun, Y., Karacan, İ. H., & Yakar, S., (2016). Contributions to Turkish pyronemataceae from Gaziantep Province. *Turkish Journal of Botany*, 40 (3), 298-307.
- Kaya, A., & Uzun, Y., (2018). New contributions to the Turkish Ascomycota. *Turkish Journal of Botany*, 42 (5), 644-652.
- Keleş, A., (2018a). New recods of macrofungi from Trabzon Province (Turkey). *Applied Ecology and Environmental Research*, 17 (1), 983-988.
- Keleş, A., (2018b). New recods of macrofungi from Trabzon Province (Turkey). *Applied Ecology and Environmental Research*, 17 (1), 1061-1069.
- Keleş, A., (2019). New records of *Hymenoscyphus*, *Parascutellinia*, and *Scutellinia* for Turkey. *Mycotaxon*, 131, 169-175.

- Moser, M., (1983). *Keys to Agarics and Boleti*. Gustav Fischer Verlag, Stuttgart. 535.
- Phillips, R., (1981). *Mushrooms and Other Fungi of Great Britain and Europe*. Pan Books Ltd., London. 287.
- Sesli, E., & Denchev, C. M., (2014). Checklists of the myxomycetes, larger ascomycetes, and larger basidiomycetes in Turkey. 6th edn. *Mycotaxon*, Checklists Online (<http://www.mycotaxon.com/resources/checklists/sesli-v106-checklist.pdf>): 1–136.
- Sesli, E., Antonín, V., & Hughes, K. W., (2018a). *Marasmiellus istanbulensis* (Omphalotaceae), a new species from Belgrade Forest (İstanbul-Turkey), *Plant Biosystems*, 152 (4), 666-673.
- Sesli, E., Antonín, V., & Contu, M., (2018b). A new species of *Hygrophorus*, *H. yadigarii* sp. nov. (Hygrophoraceae), with an isolated systematic position within the genus from the Colchic part of Turkey. *Turkish Journal of Botany*, 42 (3), 224-232.
- Solak, M.H., Işıloğlu, M., Kalmış, E., & Allı, H., (2015). *Macrofungi of Turkey, Checklist, vol. 2*. Turkey: Üniversiteliler Ofset, İzmir, ss. 280.
- Taşkın, H., Doğan, H. H., Büyükalaca, S., Clowez, P., Moreau, P. A., & O'Donnell, K., (2016). Four new morel (*Morchella*) species in the *elata* subclade (M. sect. *Distantes*) from Turkey. *Mycotaxon*, 131, 467-482.
- Uzun, Y., Acar, İ., & Akçay, M. E., (2017a). Two new records from Dermateaceae family for Turkish mycobiota. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 22 (2), 157-161.
- Uzun, Y., Acar, İ., Akçay, M. E., & Kaya, A., (2017b) 2017b. Contributions to the macrofungi of Bingöl, Turkey. *Turkish Journal of Botany*, 41 (5), 516-534.
- Uzun, Y., Kaya, A., Karacan, İ. H., & Yakar, S., (2017c). New additions to Turkish Agaricales. *Biological Diversity and Conservation*, 10 (2), 8-13.
- Vargas, P., & Zardoya, R., (2014). *The Tree of Life. 1st edition*, Oxford University Press, ABD, ss. 713.